

"Aikalisä on eloisa, suorasukainen ja syvältä koskettava kirja äidistä, vaimosta ja uranisesta." METRO

MARIAN KEYES

Aikalisä

TAMMI

MARIAN KEYES:

Naura, Claire, naura
Lucy menee naimisiin
Rachelin loma
Vielä on toivoa
Sushia vasta-alkajille
Enkelit
Tarinan toinen puoli
Kuuleeko kukaan?
Hurmaava mies
Tuiki tuiki tähtönen
Peiton alla. Tarinoita kirjailijaelämästä
Mercy Cloosen mysteeri
Nainen joka varasti elämäni
Säätäen ja soveltaen
Aikalisä

MARIAN KEYES

Aikalisa

Suomentanut Kristiina Vaara

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ

tammi

75 VUOTTA

HELSINKI

Louise Moorelle rakkaudella ja kiitollisuudella

RUMIN RUNON SUOMENNOS SIVULLA 116 MARJUT FORSELL,
JUHANI LAAKSOSEN TEOKSESTA MIELEN TAITO (KIRJAPAJA 2014)

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS

The Break ilmestyi 2017.

COPYRIGHT © 2017 BY MARIAN KEYES

SUOMENKIELINEN LAITOS © KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI 2018

PAINETTU EU:SSA

ISBN 978-951-31-9883-1

ENNEN

1

Perjantai, yhdeksäs syyskuuta

”Minä ja Hugh”, minä sanon. ”Me otamme aikalisän.”

”Ai keskieuropalainen kaupunki ja hyvää ruokaa -tyyppisen aikalisän?” Maura terästää katsettaan. ”Vai Rihanna-tyyppisen aikalisän?”

”No?” hän tiukkaa. ”Siis kaupunki ja hyvää ruokaa?”

”Ei, vaan –”

”Rihanna-tyyppinen? Sinun täytyy pilailla, koska Rihanna on – mitä? – kaksikymmentäkaksi ja sinä olet –”

”Minä en ole kaksikymmentäkaksi.” Minun on ehdottomasti saatava Maura vaikenemaan ennen kuin hän sanoo ikäni ääneen. En tiedä, miten minusta on tullut neljäkymmentäneljävuotias. Selvästikin olen päästänyt ohjaket käsiäni ja nyt yritän hiukan myöhässä paikata tilannetta. Kyse ei ole vain kuolemanpelosta tai, mikä pahempaa, rupsahtamisen pelosta, vaan siitä, että työskentelen PR-alalla, joka on dynaaminen ja nuorekas eikä arvosta ”vähemmän nuoria” keskuudessaan. Minulla on laskuja maksettavana, olen siis vain käytännöllinen.

Joten välttelen mainintoja iästani siinä toivossa, että jos kukaan ei sano ikääni ääneen, *ikinä*, kukaan ei tiedä sitä, ja minä voin pysyä iättömänä aikojen loppuun saakka. (Kadun vain sitä, etten omaksunut tätä asennetta kun olin kaksikymmentäseitsemän,

mutta en tiennyt mistään mitään kun olin kaksikymmentäseitsemän.)

”Olen siskosi”, Maura sanoo. ”Olen seitsemän vuotta vanhempi kuin sinä, joten jos minä olen viisikymmentäyksi –”

”Aivan”, sanon hyvin, hyvin nopeasti puhuen hänen päälleen vaientaakseni hänet. ”Aivan, aivan, aivan.” Maura vanheneminen ei ole koskaan huolestuttanut. Niin kauan kuin jaksan muistaa hän on ollut ikivanha, enemmänkin isän kaksoissisko kuin hänen vanhin lapsensa.

”Eli aikalisä jolloin Hugh voi lähteä – minne?”

”Kaakkois-Aasiaan.”

”Ihan totta? Ja sitten... mitä?”

”Hän tulee takaisin.”

”Entä jos ei tulekaan?”

Oli ollut maailman huonoin idea paljastaa tilanteeni Mauralle, mutta hänellä on taito saada totuus irti ihmisistä. (Me kutsumme häntä Vesikiduttajaksi.) Hän haistaa aina uutiset. Hän on tiennyt, että minulla on ollut jotakin meneillään viimeiset viisi päivää – luulin selviäväni, jos vain en vastaisi hänen puheluihinsa, mutta selvästikin minulla on ollut meneillään myös vahva harhainen kausi, koska oli ollut vain ajan kysymys ennen kuin hän oli ilmaantunut työpaikalleni ja kieltäytynyt lähtemästä ennen kuin oli saanut kaiken selville.

”Kuule nyt, mikään ei ole lopullista”, yritän. ”Hugh ei ehkä lähde.” Koska hän ei ehkä lähtisi.

”Et voi päästää häntä”, Maura ilmoittaa. ”Sanot vain, ettei hän saa lähteä, ja sillä siisti.”

Kunpa se olisikin niin yksinkertaista. Mutta Maura ei ole luke-
nut Hugh’n kirjettä, joten hän ei tiedä missä kurimuksessa Hugh on. Hänen päästämisenä lähtemään olisi paras mahdollisuus pelastaa avioliittoni. Luultavasti.

”Liittyykö tämä Hugh’n isän kuolemaan?”

Nyökkään. Hugh’n isä kuoli yksitoista kuukautta sitten, ja Hugh sulkeutui sen jälkeen. ”Ajattelin, että kun aikaa vain kuluisi tarpeeksi, hän pääsisi siitä yli.”

”Mutta niin ei käynyt. Hän on ylipäässeen vastakohta.” Maura

alkaa käydä kierroksilla. ”Tämä veemäinen perhe. Milloin kaikki tämä draama loppuu? Ihan kuin pelaisi Nuijapeliä.” Mauran raivarit ovat tuttuja, eivätkä ne enää saa minua täysin tolaltani. ”Juuri kun yhden saa ruotuun, niin ei mene kauankaan, kun toinen teistä pilaa elämänsä. Miksi te olette tuollaisia sekasotkuja?” Hän tarkoittaa minua ja sisaruksiani, ja itse asiassa me emme edes ole. No, emme sen enempää kuin muutkaan perheet, mikä tarkoittaa, että olemme aika paljonkin, mutta niin ovat kaikki muutkin, joten me olemme suhteellisen normaaleja, oikeastaan.

”Sen täytyy olla minun vikani”, hän julistaa. ”Olinko minä huono roolimalli?”

”Olit.”

Tosiasiasa hän oli ollut vähiten huono roolimalli, jota koskaan on nähty, mutta nyt hän on pahoittanut mieleni. Varmastikin minä ansaitsisin sympatiaa, kaiken tämän huomioon ottaen.

”Sinä olet niin julma!” hän sanoo. ”Yritä itse olla pieni tyttö” (hän tarkoittaa itseään) ”jonka äiti on sairaalassa kuukausitolkulla tuberkuloosin takia aikana jolloin tuberkuloosi ei ollut enää edes mikään *juttu*, kun se oli vuosikautia myöhässä. Pieni tyttö, jolla on neljä nuorempaa veljeä ja sisarta, jotka vain itkevät ja itkevät, ja iso, kylmä talo, joka hajoaa liitoksistaan, ja isä joka ei vain pärjää. Kyllä, minulla on ylikehittynyt vastuuntunto, mutta...”

Tunnen puheen ja voisinkin lausua sen sanatarkasti, mutta häntä on lähes mahdotonta saada hiljenemään, kun hän on täydessä vauhdissa. (Sisarukseni ja minä tykkäämme vitsailla, että hänen aviomiehelleen SOP:lle – Se Onneton Paskiainen – kehittyi akuutti mutismi vähän heidän häidensä jälkeen, eikä kukaan ole kuullut hänen puhuvan viimeiseen kahteenkymmeneen vuoteen. Olemme varmoja, että viimeinen sana, joka hänen suustaan kuultiin – huomattavan epäroivään sävyyn – oli ”Tahdon...?”)

”Mitä on meneillään?” kysyn hämmentyneenä hänen kiukustaan. ”En ole tehnyt mitään väärää.”

”Vielä”, hän sanoo. ”Vielä!”

”Mitä oikein tarkoitat?”

Hän näyttää yllättyneeltä. ”Jos miehelläsi on ’aikalisä’ teidän avioliitostanne” – hän tekee lainausmerkit sormillaan – ”niin eikö sinullakin” – lisää lainausmerkkejä – ”ole silloin ’aikalisä?’”

Menee muutama hetki ennen kuin hänen sanansa uppoavat tajuntaani. Sitten, suureksi yllätyksekseni, jokin liikahtaa sisäläni, jokin toivo, joka viiden kamalan päivän jälkeen tuntuu ihanalta helpotukselta. Sieluni sopukassa syttyy pieni liekki.

Sanon hitaasti: ”Jos sitä tuosta näkökulmasta katsoo, niin kaipa minulla on.”

2

Nyt kun Maura on saanut haluamansa, hän kerää tavaransa, jykevän ruskean salkkunsaa ja vedenkestävän takkinsaa.

”Maura kiltti”, sanon kiivaasti, ”et saa kertoa muille.”

”Mutta hehän ovat perhettä!” Miten hän onnistuu saamaan sen kuulostamaan kiroukselta? ”Ja Hugh ei ole käynyt perjantapäivällisillä ikuisuuksiin. Kaikki tietävät kyllä, että jotain on vialla.”

”Olen tosissani, Maura. Tytöt eivät tiedä vielä, enkä halua että he saavat asian selville viidakkorummun kautta.” Vaikenen hetkeksi. Saako näinä päivinä sanoa ’viidakkorumpu’? Parempi olla ottamatta riskiä. ”En halua että he saavat asian selville irrallisista juoruista.” Ei yhtä värikäs, mutta sai kelvata.

”Etkö ole kertonut edes Derrylle?” Maura kuulostaa yllättyneeltä.

Derry on toinen siskomme, ja koska hän on vain vuoden ja kolme kuukautta minua vanhempi, olemme läheisiä.

”Kuule nyt, ei sitä välttämättä edes tapahdu. Ehkä hän ei lähde.”

Ensimmäistä kertaa Mauraa kasvoille ilmestyy myötätuntoa. ”Sinä kiellät totuuden.”

”Jokin minua vaivaa”, myönnän. ”Olen kai sokissa.” Mutta olin myös häpeissäni, peloissani, surullinen, syyllisyydentuntoinen ja, kyllä, kielsin totuuden, olin kaikkea sekaisin, kaikki sotkeutui yhdeksi kamalaksi vyyhdeksi.

”Jaksatko edelleen järjestää päivällisen?”

”Jep.” Perjantapäivällinen äidin ja isän luona on perinne, joka on kestänyt ainakin vuosikymmenen. Äiti ei ole tarpeeksi

voimissaan valmistamaan ruokaa joka viikko paikalle ilmaantuvalle lukuisalle joukolle – sisarukseni, lapset, kumppanit ja ex-kumppanit (niin juuri, kuinka moderneja olemmekaan) – joten ruoanvalmistusvuoro vaihtuu viikoittain. ”Onko mitään hajua kuinka moni on tulossa illalla?” kysyn.

O’Connelleja on sellainen joukko, että on mahdotonta vahvistaa tarkkaa lukumäärää ruoanvalmistusta varten. Joka perjantai tekstarit viuhuvat suuntaan ja toiseen, peruutuksia ja vahvistuksia, lisäyksiä ja vähennyksiä, ja varmaa on ainoastaan se, että määrä, jonka luullaan olevan tulossa, ei pidä paikkaansa. Mutta pääluvusta viisi, on paras valmistaa ruokaa moninkertainen määrä. Siunatkoon jos ruoka loppuisi omalla kokkausvuorolla: sitä ei koskaan unohdetaisi.

”Minä”, Maura sanoo laskien sormillaan. ”Sinä. Selvästikään ei Hugh.”

Minä kavahdan.

Kevyt koputus oveen keskeyttää meidät. Thamyn pää ilmestyy näkyville. ”He ovat täällä viidessä minuutissa.”

”Sinun täytyy mennä”, sanon Mauralle. ”Minulla on kokous.”

”Perjantai-iltapäivänä?” Mauran antennit värisevät. ”Kenellä on kokous perjantai-iltapäivänä? Joku on vaikeuksissa, vai mitä?”

”Ole hyvä”, sanon. ”Ulos.”

Hatch, pieni yritys, josta muodostan kolmanneksen, tekee kaikenlaisia PR-hommia, mukaan lukien imagon hallintaa. Me rehabilitoimme poliitikkoja, urheilijoita, näyttelijöitä – yhden jos toisenlaisia julkisuuden henkilöitä, jotka ovat kärsineet julkisen nöyryytyksen. Ennen kyse oli aina seksiskandaaleista, mutta nykyään mahdollisuudet häpäistä itsensä ovat moninaisemmat – rasismisyytteitä, niitä on paljon – ja niiden takia ihminen, ihan ansaitusti, menettää työpaikkansa. Seksismi, ikä- ja kokorasismi ovat kaikki tehokkaita, kuten myös kiusaaminen, pienten esineiden kuten Putinin kynän näpistäminen tai esteettömään parkkipaikkaan pysäköinti vaikka ei ole vammainen.

Tietysti myös julkisen häpäisemisen metodit ovat muuttuneet: vanhaan hyvään aikaan tunarit elivät juorulehden sunnuntai-numeron etusivun pelossa. Mutta koska nykymaailmassa kaikki jää talteen puhelimiin, pelkona on nettiin joutuminen.

”Onko mitään näytepakkauksia?” Maura kysyy kun Thamy ja minä hätistämme häntä toimiston läpi kohti uloskäyntiä.

”Anna hänelle muutamia inkontinenssihousut”, sanon Thamyille. EverDry on yksi suurimpia asiakkaitamme ja niin synkältä kuin se kuulostaakin, inkontinenssi on valtavasti kasvava markkina.

”Hah!” Maura sanoo. ”Olen kaukana inkontinenssista. Eikö ole suklaata? Ai hei, Alastair...”

Alastair on juuri tullut Lontoosta, joten hän näyttää erityisen vaikuttavalta merkkipuvussaan ja puhtaassa valkoisessa kauluspaidassa. Hän nautitsee Mauran hopeisella katseellaan ja vapauttaa sitten hitaasti Hymyn. Hän on parantumaton. ”Hei, Maura”, hän sanoo matalalla ja intiimillä äänellä.

”Hei”, Maura vinkaisee, ja puna lehahtaa ylöspäin hänen kaulaltaan.

”Suklaata?” Alastair sanoo. ”Odotahan...”

Hatch edustaa yhtä artesaanisuklaan valmistajaa, mikä on tuskaa, koska maistiaisia lähetetään toimistolle ja joskus on vain liian uuvuttavaa vastustaa niitä.

Alastair nappaa suklaarasian kaapista, sitten pari turpeesta (*tiedän*) valmistettua vartalokuorintavoidetta. Pienenä vastarinnan merkkinä lisään kasaan paketin inkontinenssihousuja.

Thamy kaitsee siskoni kohti portaita niin ettei hän törmää rouva EverDryhin, joka tulee ylös hissillä. Thamy on luojaan lykky – hän on alun perin Brasiliasta, ja hän on Vastaanottomme, Laskutuksemme ja Toimistotarvike-osastomme, kaikki samassa viehättävässä pake-tissa. Hän saa mitä vastahakoisimmatkin velalliset suostuteltua pulittamaan, ei koskaan nyrpistä nenäänsä kahvin keittämiselle eikä, toisin kuin kaikki edeltäjänsä, ole vähä-älyinen. Kaukana siitä. (Nyt minua huolestuttaa, että käytin sanaa ”vähä-älyinen” – ihmisiä on lynkattu Twitterissä vähemmästäkin. Maineensa menettäneiden rehabilitointi saa ihmisen hyvin tietoiseksi näistä jutuista.)

Alastair ja minä lähdemme kohti pientä kokoushuonetta, samaa jossa Maura on juuri puristanut minusta ulos surullisen salaisuuteni. (Hatchin tilat ovat pikkuruiset, koska meillä ei ole varaa kuin pikkuruiseen. Saanen huomauttaa, että teen töitä

kaksi päivää viikossa Lontoosta käsin, missä meillä ei ole varaa pitää toimistotiloja *lainkaan*.)

Ei ole aikaa harjata hiuksia, joten kysyn Alastairilta: ”Näytänkö ihan ookoolta?”

Kun ihmiset kuulevat, että alani on PR, he pystyvät hädin tuskin peittämään hämmästyksensä. Viestintäalan naiset ovat useimmiten pitkiä, langanlaihoja, vaaleita ja kylmäkiskoisia; he pukeutuvat tiukkoihin valkoisiin hameisiin, jotka syleilevät heidän selluliittomia kupeitaan; heidän hymynsä on jäinen ja heidän auransa ehdottoman hyinen. Koska minua on siunattu lyhyydellä ja taipumuksella pyöristyä, jota minun täytyy vahtia kuin haukka, en tosiaankaan näytä osaani sopivalta. Olen silti hyvä työssäni.

”Nuhjuisuus voi olla viehättävää”, Alastair sanoo. ”Saa sinut vaikuttamaan miellyttävältä. Mutta...” hän alkaa suoristaa kaukustani ”... olet tänään ehkä vähän *liian* homssuinen?”

Siirrän hänen kätensä pois. Hän koskettelee naisia ihan liian vapautuneesti. On kyllä totta, että mekkoni on ryppyinen, eikä sisäinen hajoamiseni saa alkaa näkyä ulkonäössäni. Mieleni laukkaa mahdollisten ulkonäön parannuskeinojen läpi. Työvaatteiden silittäminen: se olisi hyvä, jämäkkä alku.

Villin toivon puuskassa mietin, tekisinkö jotain taianomaista hiuksilleni. Ehkä leikkaisin viisitoista senttiä pois pituudesta? Mutta sitä voisi verrata itsensä vahingoittamiseen – hiukseni eivät ole koskaan tehneet minulle pahaa. Ne vaativat jonkin verran huomiota, ehkä, ja ovat lehtijuttujen mukaan ihan liian pitkät nelikymppiselle naiselle, mutta ne ovat loisteliaain osa minua.

Entä väri? Onko lopultakin aika siirtyä eteenpäin tummanruskeasta ja omaksua ikään sopivampi vaaleampi sävy?

Kampaajani oli pitänyt minulle kuluneen saarnan siitä, miten ihon sävyt kauhtuvat kun nainen ikääntyy. ”Jos jatkat hiustesi värjäämistä näin tummiksi”, mies sanoi, ”näytät siltä kuin sinut olisi balsamoitu.”

”Tiedän kyllä mitä ’ne’ sanovat”, sanoin, ”tiedän kyllä, Lovatt. Mutta tässä tapauksessa ’ne’ ovat väärässä. Minä olen poikkeus. Tai kummajainen, jos se on parempi sana.”

Ei se ollut. Hänen suunsa vetäytyi kapinalliseksi viiruksi, ja rangaistukseksi hän kuivatti hiukseni tätimäisen pöyheiksi.

”Mitään kivoja viikonloppusuunnitelmia?” Alastair kysyy.

Mietin Hugh'n pakosuunnitelmaa. Sitä että tytöille pitäisi kertoa. Sitä että tämä olisi tähänastisen elämäni loppu. Kohautin hartioitani. ”Eipä juuri. Onko sinulla?”

”Menen kurssille.” Hän näyttää vähän hämilliseltä.

”Taas niitä Opi onnellisuuden salaisuus 48 tunnissa -juttuja? Alastair”, sanon avuttomana, ”tavoittelet jotain mitä ei ole olemassa.”

Hän vaikutti omistavan yhden viikonlopun kuussa Lapsuuden haavojen parantamiselle tai Tyhjyydelle runsauden aikakautena tai sen sellaisille, mutta tähän mennessä mikään niistä ei ole toiminut.

”Tässä on onnellisuuden salaisuus”, sanon. ”Juo niin paljon kuin voit ilman että siihen puututaan. Ostele juttuja. Ja jos kaikki muu menee pieleen, vietä kolme päivää sängyssä syöden donitseja. Miten luulet että me muut pärjäämme?”

Ennen kuin Alastair ehtii puolustautua, Tim, Hatchin kolmas osakas, tulee sisään.

Me kaikki kolme – Tim, Alastair ja minä – olimme ennen työkavereita isossa irlantilaisessa PR-yrityksessä, mutta viitisen vuotta sitten saimme potkut. Osana lannistumatonta hankettaan Alastair lähti ashramiin Intiaan, mistä häntä pyydettiin poistumaan, koska hän ei lakannut panemasta joogapupuja. Minä vietin muutaman synkän vuoden freelancetyön viidakossa, ja Tim meni takaisin kouluun ja valmistui kirjanpitäjäksi. Tämä kertoo kaiken mitä täytyy tietää niistä kolmesta erilaisesta energiasta, jotka Alastair, Tim ja minä tuomme mukamme.

Me perustimme pienen yrityksemme noin kaksi ja puoli vuotta sitten ja sen jälkeen olemme hoippuroineet kuukaudesta toiseen olematta varmoja siitä, olemmeko edelleen toiminnassa kolmenkymmenen päivän päästä. Se on ahdistava tapa elää. Niin ahdistava, että minulla on krooninen mahakatarri, ja yksi ruokavalioni kulmakivistä on Zantac. Minun (noin kaksitoistavuotias) lääkärini käski minun hankkiutua eroon kaikesta stressistä, ja

nyökkäsin tottelevaisena mutta mielessäni sanoin, oikein sarkastiseen sävyyn: ”Niinkö *luulet?*” Sitten nainen käski minun laihduttaa muutamaman kilon, ja minun teki mieli nyyhkiä: paino oli sivutuote tupakoinnin lopettamisesta. Se sai minut harkitsemaan, että tekisin vain kaikkia pahoja juttuja ja kuolisin ennenaikaisesti mutta ainakin olisin nauttinut elämästäni.

Ja siinä saapuu rouva EverDry happamana ja pelottavana mittatilausjakkupuvussa, ja me olemme kaikki hetkessä jaloillamme toivottamassa hänet lämpimästi tervetulleeksi. Maura oli väärässä, kun päätteli että perjantai-iltapäivän kokous oli merkki kriisistä: rouva EverDry haluaa vastaanottaa kuukausittaisen edistysraporttinsa silloin. Hän asuu jossain maaseudun epäidyllissä, ja hänelle sopii tulla Dubliniin viikonloppuna ”kaupoille”.

”Sinä.” Hän osoittaa minua.

Voihan paska. Mitä minä olen tehnyt? Tai en ole tehnyt?

”Kuulin että olet Neeve Aldinin äiti”, hän sanoo. ”Sen Neeve Aldinin, joka tunnetaan *Bitch, Pleasesta?*”

”Ai? Niin. Kyllä!”

”Katselen hänen meikkivlogejaan neljätoistavuotiaani kanssa. Hän on ihan hulvaton, saa meidät molemmat nauramaan.”

”Aivan... öö... *mahtavaa.*”

”Saanen huomauttaa että joudun kohta köyhäntaloon kun joudun ostamaan tuotteita joita hän markkinoi. Voisitko pyytää häntä esittelemään joitakin halvempia merkkejä?”

”Voin yrittää!” Neeve ei kuuntelisi minua *ikipäivänä.*

”Miksi hänellä on eri sukunimi kuin sinulla?”

”Hän on ensimmäisestä liitostani. Käyttää isänsä nimeä.”

”Mysteeri selvitetty. Aloitetaan.”

Me aloitamme, ja rouva EverDry on tyytyväinen edistykseemme – olemme saaneet maininnan Coronation Streetissä. ”Mutta olen päättänyt että tarvitsemme lähettilään”, hän sanoo.

Hänen sanansa putoavat äimistyneeseen hiljaisuuteen. ”Brändin julkiset kasvot.”

Tiedämme kyllä mikä brändilähettiläs on, emme vain tiedä miten kertoa hänelle, että hän on täysin harhainen.

”Kiinnostavaa...” Pelaa aikaa.

”Älä sinä ’kiinnostavaa’ minua”, hän sanoo.

Alastairin täytyy olla se, joka neutralisoi tämän – rouva EverDry rakastaa häntä. ”Rouva Mullen”, Alastair sanoo pehmeästi. ”Ei tule olemaan helppoa löytää jotakuta joka myöntää julkisesti kärsivänsä inkontinenssista.”

”Me tarvitsemme vain yhden ihmisen”, rouva EverDry sanoo. ”Sitten kaikki haluavat mukaan.”

Ja hän on oikeassa. Ei ole kovin kauan siitä kun syövän sairastaminen oli salaisuus, tai kun kukaan ei tunnustanut kärsivänsä Alzheimerin taudista.

”Kaikki ovat inkontinentteja!” rouva EverDry julistaa. Hän katsoo Alastairiin, ja hänen äänensävyänsä pehmenee. ”No, et ehkä sinä. Sinä olet täydellinen.”

”Minussa on enemmän vikoja kuin voisit ikinä kuvitella.” Alastair luulee olevansa viehättävä, mutta olen samaa mieltä hänen kanssaan.

Rouva EverDry tarkastelee Timiä. ”Sanoisin että sinäkään et ole inkontinentti.”

”Olen liian nuori olemaan”, Tim sanoo.

”Ja liian takakireä.”

Me kaikki röhkäisemme odottamattomasta naurusta. Rouva EverDry on tärkein asiakkaamme, mutta hänestä ei silti voinut olla pitämättä.

Nyt hän kääntää katseensa minuun. ”En voi väittää että minulla olisi inkontinenssia”, sanon anteeksipyytävästi, ”mutta rakkoni ei tosiaankaan ole entisensä veroinen.”

”Ehkä kaikki eivät ole inkontinentteja vielä”, rouva EverDry myöntyy. ”Mutta kohta ovat. Koska me kaikki elämme liian pitkään.”

Mikä oli täsmälleen se, mitä Hugh oli halunnut sanoa, kun hän kertoi minulle kamalat uutisensa. Pieni toivon liekki, jonka Mauran vierailu oli sytyttänyt, sammuu äkisti, ja olen taas surullinen ja peloissani.

3

Olin ollut hyvin tietoinen siitä että Hugh kärsi – hänen isänsä oli kuollut, se oli ollut vain ajan kysymys, ja koska hänen äitinsä oli ollut kahdeksan vuotta kuolleena, Hugh oli nyt virallisesti orpo.

Kukaan omasta lapsuudenperheestäni ei ollut vielä kuollut, mutta olin omaksunut tarpeeksi Dr Phil -kulttuuriamme, että tiesin läheisen kuoleman vaikuttavan jokaiseen eri tavalla ja etten voinut tehdä Hugh'n hyväksi muuta kuin olla hänen tukena. Mutta vaikka rohkaisin häntä itkemään, hän ei valuttanut kyyneltäkään. Ja vaikka lupa ylenpalttiseen juomisputkeen oli hiljaisesti hyväksytty, hän pidättäytyi tavanomaisessa muutamassa pullossaan naurettavasti nimettyä käsityöläisolutta. Minä jopa tarjouduin lähtemään hänen kanssaan lumilautailemaan vaikka olinkin huolissani siitä miltä näyttäisin toppavaatteissa, mutta häntä ei huvittanut.

Yritin pitää hänen elämänsä niin stressittömänä kuin mahdollista – mikä suurimmaksi osaksi tarkoitti jännitteen lieventämistä hänen ja Neeven väliltä – ja kysyin usein: ”Haluaisitko jutella?”

Mutta jutteleminen oli viimeinen asia mitä hän halusi.

Hän ei myöskään ollut pahemmin kiinnostunut sänkypuuhiesta, nyt kun asia kerran nousi esille. Tai ehkä se ei edes noussut esille, mutta se on silti sanottava. Itse asiassa hänen isänsä kuoleman jälkimainingeissa hyvin vähän hänen ajastaan kului sängyssä. Hän valvoi myöhään, ahmi rikossarjoja ja oli aina aamuisin jalkeilla ennen minua.

Sitten yhtenä torstaina, ehkä viisi tai kuusi kuukautta tuhkauksen jälkeen, olin säpsähtänyt hereille kuuden maissa aamulla.

Hugh ei ollut sängyssä vieressäni, ja hänen paikkansa oli kylmä. Vaikka hänen autonsa oli edelleen pihassa, häntä ei ollut missään. Erittäin hermona soitin hänelle, ja kun hän ei vastannut, mielikuvitukseni suunnisti kaikkein pimeimpiin paikkoihin. Miehistä ja itsemurhasta kuulee niin usein, ja se ilmeisesti – näköjään – tapahtuu ilman ennakkovaroitusta.

Hugh'n tapoihin ei kuulunut olla ahdistunut. Pääasiassa hän oli hyvin vakaa, ja, ristiriitaista kyllä, juuri hänen vakautensa oli vakuuttanut minut siitä, että hän oli vaaravyöhykkeellä – hän oli liian stoalainen, piti asiat sisällään. Paniikissa heitin päälleni vähän vaatetta ja ajelin ympäri Dundrumia etsien häntä maalis-kuisessa aamunkoitossa.

Marley Park vaikutti itsestään selvältä valinnalta – kaikki ne puut – mutta siellä ei ollut ketään, joten kiertelin asuinkaduilla naapurustossamme ehkä tunnin verran, hyvin pitkän tunnin, kunnes puhelimeni soi. Se oli Hugh. Olin kiihdyttänyt itseni sellaiseen tilaan, että tuskin uskoin kuulevani hänen äänensä. ”Missä olet?” hän kysyi.

”Missä *sinä* olet?”

”Kotona.”

”Pysy siellä.”

Hän väitti käyneensä kävelyllä. Uskoin häntä, mutta se oli hyvin huolestuttavaa. Juokseminen, jopa keskellä yötä, on melko normaalia, vai mitä? Käveleminen sen sijaan tuntui vähän oudolta.

”Olin huolissani sinusta”, sanoin. ”Ajattelin että olit ehkä –”

”Ei. En ikinä tekisi sitä.”

”Mutta minä en tiedä mitä sinulla on meneillään.”

”Niin.” Hän oli huokaissut. ”En minäkään tiedä mitä minulla on meneillään.”

”Rakas”, olin sanonut. ”Luulen että sinun olisi aika varata aika lääkärille ja hankkia masennuslääkkeet.”

Pitkän hiljaisuuden jälkeen hän oli sanonut: ”Okei.”

Silloin menin todella suunniltani. Hugh tekisi mitä vain välttääkseen lääkärille menon – jos hänen jalkansa irtoaisi, hän väittäisi sen olevan pelkkä naarmu, jopa silloin kun hyppäisi yhdellä jalalla ja yrittäisi olla kaatumatta.

Mutta hän meni ja sai Seroxat-reseptin. (Joiden tiesin olevan 'aloitustason' SSRI-lääkkeitä – sillä keskiluokkaisena, keski-ikäisenä naisena elämäni oli täynnä ihmisiä, jotka olivat joko itse olleet masennuslääkityksellä tai tunsivat jonkun joka oli ollut.)

Vaikka Hugh otti tablettinsa, hän katosi edelleen säännöllisesti keskellä yötä, ja kun kerroin siskolleni Derrylle, hän sanoi: ”Luuletko että hän, tiedätkö, vierailee jonkun yksinäisen naisen luona?”

Tietenkin se ajatus oli käynyt mielessäni, mutta vaisto sanoi minulle, että mikä sisäinen taisto Hugh'lla olikaan käynnissä, siihen ei liittynyt paneskelua omalla ajalla.

Joten istutin hänet alas uudestaan ja ehdotin, että hän menisi terapiaan.

”Mitä hyötyä siitä olisi?” hän kysyi katse elottomana.

Se hämmensi minua. En tiennyt mitään terapiaistuntojen yksityiskohdista. Mutta... ”Moni joka on kokenut läheisen ihmisen kuoleman saa siitä apua.”

”Kuinka paljon se maksaisi?”

”Voin selvittää.”

”Montako kertaa minun pitäisi käydä siellä?”

”Se varmaan vaihtelee.”

”Luuletko että se auttaisi minua?”

”No, se auttaa ihmisiä. Miksi sinä olisit erilainen?”

”Okei.” Hän hengitti raskaasti ulos. ”Ehkä minun pitäisi.” Sit-
ten: ”En voi jatkaa näin.”

Se kauhistutti minua. ”Rakas, mitä tarkoitat?”

”Vain että... en voi jatkaa näin.”

”Miten?”

”Kaikki tuntuu merkityksettömältä.”

”Kerro minulle. Ole kiltti.”

Hän pudisti päätään. ”Ei ole mitään kerrottavaa. Kaikki vain tuntuu merkityksettömältä.”

Tiesin ettei kannattaisi sanoa, ettei elämä ollut merkityksetöntä. Mutta hänen tuskansa seuraaminen sivusta ja se, etten saanut häneen yhteyttä, oli sekopäisen turhauttavaa. Me, jotka olimme olleet niin, niin läheisiä, olimme valovuosien päässä toisistamme.

Alastair oli luottoihmiseni kaikessa, mikä liittyi henkiseen kasvuun. Hän antoi minulle läheisen kuolemasta selviytymiseen erikoistuneen psykoterapeutin nimen. ”Hän on kallis nainen”, hän varoitti minua.

Mutta en välittänyt. Mikä tahansa rahanmeno oli sen arvoista, jos se houkuttelisi Hugh'n ulos hiljaisesta, tylsäkätseisestä kurjuudesta.

Ensimmäisen käynnin jälkeen kysyin Hugh'ltä: ”Miten meni?”

Kasvot ilmeettöminä hän sanoi: ”En tiedä.”

”Menetkö uudelleen?”

”Joo. Ensi viikolla. Terapeutti sanoo että minun täytyy sitoutua kymmeneen viikkoon.”

”Okei. Hyvä. Mahtavaa, Hugh. Hyvin tehty.”

Hän tuijotti minua niin kuin ei olisi tiennyt, kuka olin.

Joten useina torstaina peräjälkeen Hugh kävi terapiassa. Yritin olla kyselemättä häneltä siitä, mutta livautin aina ilmoille kevyen: ”Miten meni?”

Yleensä hän kohautti hartioitaan ja päästi välinpitämättömiä äännähdyksiä, mutta terapiajakson loppua kohden hän sanoi yksitoikkoisella äänellä: ”En usko että tämä toimii.”

Mielialani romahti, mutta pakotin ääneni kannustavaksi ja sanoin: ”Anna sille aikaa.”

Olin varma, että kunhan pääsisimme ohi hänen isänsä kuoleman ensimmäisestä vuosipäivästä, asiat voisivat helpottaa, ja se piti minut toiveikkaana.

Sitten tapahtui kamalia: Hugh'n ystävä kuoli, tyyppi jonka hän oli tuntenut viisivuotiaasta. Kuolema sattui erityisen kammottavalla tavalla: Gavinia oli pistänyt ampiainen, ja hän oli mennyt anafylaktiseen sokkiin. Kukaan ei ollut tiennyt, että hän oli allerginen ampiaisenpistolle – koko juttu tuli kuin salama kirkkaalta taivaalta.

Olin pahoillani Gavinin vaimon puolesta, hänen lastensa puolesta, hänen vanhempiensa ja sisarustensa puolesta – mutta häpeäkseni olin enemmän huolissani Hugh'sta. Tämä vaikuttaisi häneen väkisinkin syvästi. Tämä tekisi varmasti tyhjäksi parantumisen, jota ehkä oli tapahtunut hänen isänsä kuoleman jälkeisinä kuukausina.

Ja niin kävi. Välttömästi Hugh hylkäsi terapiansa ja lähti huoneesta aina kun otin aiheen puheeksi. Hän alkoi jättää työpäiviä väliin ja katseli tuntikausia Netflixii. Hän lakkasi tapaamasta ystäviään, jäi pois kaikista perhetapaamisista eikä juurikaan puhunut.

Heinäkuussa hän, tytöt ja minä lähdimme lomalle Sardiniaan, ja toivoin kiihkeästi, että auringonvalo saisi aikaan jonkinlaista paranemista. Mutta hän vain istui hiljaa ja tuijotti kaukaisuuteen merelle, ja me muut kävelimme hermostuneina varpaillamme hänen ympärillään.

Kun olimme palanneet kotiin, tajusin – enkä mitenkään vähällä epätoivon määrällä – että en voinut muuta kuin odottaa, että se menisi ohi, ja että odotuksesta tulisi todennäköisesti pitkä.

Mutta noin kolme viikkoa sitten meidät oli kutsuttu drinkeille – ystävän syntymäpäivät – ja yllätyksekseni Hugh suostui lähemmään. Sydämeni hyppäsi toivosta, ja aina läsnä oleva möykky mahassani keveni hiukan.

Mutta pian saavuttuamme arkkiviholliseni Genevieve Payne laskeutui pariimme.

”Hugh! Pitkästä aikaa.” Hän alkoi silitellä Hugh’n käsivartta. ”Voi tämän miehen silmiä!” hän sanoi. ”Niin siniset! Niin seksikää! Tiedätkö, Amy, jos Hugh olisi minun mieheni, en ikinä päästäisi häntä pois sängystä.”

Tämä oli Genevieven tavanomainen viserrys Hugh’lle. Suuni sanoi: ”Hahhahhah”, kun silmäni sanoivat: ”Voisinko iskeä kirveen kalloosi, kiitos?”

Aiemmin Hugh oli aina vastannut Genevieven huomioon vahvalla ja hiljaisella tavalla – Hugh ei torjunut häntä mutta ei myöskään antanut olettama mitään. Tiedättekö, *kohteliaasti*. Hän tiesi miten Genevieven maireita itsevarmuus hermostutti minua.

Mutta tällä kertaa Hugh kääntyi ja hymyili hänelle – en ollut nähnyt hänen hymyilevän viimeiseen vuoteen. Genevieve punastui, hän oikeasti näytti nolostuneelta, ja sisälläni tuntui hyvin kylmältä ja pelokkaalta.

Kun ajoimme kotiin sanoin: ”Voit ryhtyä syrjähyppyyn kenen tahansa muun kanssa koko maailmassa paitsi Genevieve Paynen.”

Aina kun sanoin niin – ja sanoin niin joka kerta kun olin näh-

nyt Genevieven – Hugh vastasi: ”Muru, en ryhdy syrjähyppyyn kenenkään kanssa ikinä.” Mutta tällä kertaa hän sanoi: ”Okei.” Ei ”muru”. Ja vain ”okei”.

Avasin suuni mutta ajattelin sitten: Ei, antaa olla.

Pikakelaus viime sunnuntai-iltaan, kun olimme kotona kahden. Hugh oli keittiön pöydän ääressä tuntikausia naputtelemassa iPadiaan. Vilkaistu hänen olkansa yli vahvasti, että hän teki joitakin laskelmia. En ajatellut sitä sen kummemmin mutta kun tulin uudestaan keittiöön, ikuisuuksia myöhemmin, hän oli edelleen samassa puuhassa.

”Mitä sinä teet?”

Hän näytti epäroivältä, ja se sai ohuen kauhun langan keriytymään auki sisuksissani. ”Käyn läpi raha-asioitamme.”

Tuijotin häntä pitkän, hiljaisen hetken ajan. Tässä ei ollut järkeä. Levällään olleet raha-asiamme olivat vasta kaksi kuukautta aiemmin käyneet läpi kunnan kasvojenkohotuksen, koska Hugh'n isän talo oli vihdoin mennyt kaupaksi. Tuotto oli jaettu Hugh'n ja hänen kolmen veljensä kesken, ja kun olimme hoitaneet Sofien ja Kiaran lukuvuosimaksut, hankkineet Kiaran vinoille hampaille hammasraudat, laittaneet kuntoon epäluotettavan murtohälytinjärjestelmämme, korjanneet vuodon Neeven huoneessa, käyneet lomalla Sardiniaassa ja maksaneet luottokorttivelkamme pois, sillä mitä oli jäljellä olisi ehkä saanut puolikkaan auton. (Keskivertoauton, en tarkoita hienoa autoa.)

Emme koskaan olleet kokeneet taloudellista tasapainoa, ja se ennen kokematon tilanne, ettei meidän tarvinnut huolehtia siitä, hylättäisiinkö korttimme joka kerta kun käytimme sitä, oli riemuisa.

Ja meillä oli *oikeasti säästössä rahaa*, jota voisi käyttää. Olin melkein seonnut ajatuksesta. Aloin käyttää ilmausta ”pesämuna”, vaikka tähän mennessä se oli ollut kaikkein ärsyttävin, omahyväis juttu, jota olin koskaan kuullut.

Minulla oli suuria suunnitelmia ”pesämunan” varalle, ja kokosin pitkän toivomuslistan – epäluotettavan lämmityskattilan vaihto, suuresti tarvitsemamme uuden sohvan hankinta, asuntolainan ylimääräinen lyhentäminen tai jopa – tämä oli salainen, epätoivoinen haave – vaatimaton miniloma Hugh'n

kanssa, kahdestaan, sen toivossa että me jotenkin löytäisimme toisemme uudestaan.

Mikään ei selittänyt pitkällisiä laskutoimenpiteitä, joita Hugh oli suorittanut koko illan, ja minä olisin voinut vaatia selitystä, mutta jokin – pelko? – neuvoi minua olemaan sanomatta mitään.

Seuraava asia, jonka hän sanoi minulle, kun tytöt olivat menneet nukkumaan, oli: ”Meidän täytyy puhua.”

Sitä lausetta kukaan ei koskaan halua kuulla. Mutta koska Hugh oli tuskin sanonut minulle tavuakaan viimeisen vuoden aikana, olin ehdottoman... *kiinnostunut*, luulisin.

Hän ojensi minulle lasin viiniä. ”Voimmeko istua keittiön pöytään?”

Keskustelu jossa minua piti pehmittää alkoholilla? Keskustelu joka käytäisiin *vastakkain*?

Otin ison huikan viiniä, menin keittiöön, istuin pöytään ja otin uuden huikan viiniä. ”Anna tulla.”

Hugh katseli alas päin, ikään kuin universumin salat olisi kirjoitettu lakattuun tammeen. ”Minä rakastan sinua.” Hän katsahti minuun, ja hänen silmänsä paloivat vilpittömyyttä. Sitten hän jatkoi pöydän tutkailua. ”Minä haluan pysyä naimisissa kanssasi.”

Hyviä sanoja, joo, mukavia sanoja, *oikeita* sanoja. Kuka tahansa hölmö kuitenkin näki, että iso MUTTA roikkui yllämme kuin sementtilohkare.

”Mutta?” minä johdattelin.

Hänen kätensä puristi olutpulloa, ja meni hetki ennen kuin hän puhui. ”Minä haluaisin aikalisän.”

Paha. Tämä oli paha, paha, *paha*.

”Voisitko katsoa minuun?” Jos näkisin hänet, olisi ehkä mahdollista saada tämä loppumaan.

”Anteeksi.” Hän kohensi ryhtiään, ja se miltä hänen kasvonsa näyttivät oli jonkin sortin yllätys, koska kun on ollut toisen kanssa pitkään, vaivautuu harvoin katsomaan toista kunnolla. Hän näytti uupuneelta.

”En ilmaise itseäni hyvin.” Hän kuulosti surkealta. ”Olen kirjoittanut kaiken kirjeeseen. Voinko näyttää sen sinulle?” Hän liu’utti iPadinsa pöydän halki.

Enkelini,

rakastan sinua. Rakastan aina. Haluan että olemme yhdessä aina.

Mutta haluan jotain muuta. Tarvitsen enemmän.

Tämä johtuu varmaan isästä, ja sitten Gavinista. En voi ajatella mitään muuta kuin elämän täydellistä turhuutta; me saamme yhden mahdollisuuden, aikamme on hyvin lyhyt, ja sitten me kuoleme. Tunnen etten ole tehnyt elämälläni tarpeeksi. Tarpeeksi omia juttujani. Rakastan Neeveä, Sofiea ja Kiaraa täydestä sydäimestäni mutta tunnen myös että olen laittanut heidät itseni edelle pitkän aikaa. Haluan aikaa laittaa itseni etusijalle.

Ja kun kirjoitan tätä, se kuulostaa niin itsekkäältä, ja olen tietoinen kaikista muista ihmisistä, joilla on kamalat elämät joista he eivät pääse pakoan. Tiedän että sinustakin tuntuu että aikasi on koko ajan vallattu ja että olet aina viimeisenä listalla. Mutta minusta tuntuu että minut on haudattu elävältä ja että minä räjähdän jos en tee jonkinlaista muutosta. Tämä tuhoaa minut, enkä voi jatkaa.

Tiedän että tämä loukkaa sinua ja vihaan itseäni sen takia, mutta en saa ajatuksiani lakkaamaan. Sinun takiasi haluaisin jäädä mutta itseni takia minun täytyy mennä. On kuin olisin ansassa ja minua revittäisiin kahtia.

Kyllä, tämä on keski-ään kriisi, mutta minä en halua urheiluautoa, haluan vain vapautta. Olen oikeasti sitä mieltä että tämä on meille parasta pitkäällä tähtäimellä.

Haluan että vanhenemme yhdessä. Haluan että olemme yhdessä loppuun saakka.

Tämä ei ole pelkästään seksijuttu. Tiedän että pelkäät sitä, mutta se ei ole niin.

Tämä ei ole pelkurimainen tapa sanoa että haluan erota. Rakastan sinua, rakastan yhteistä elämäämme, rakastan sinua aina ja lupaan tulla takaisin puolen vuoden kuluttua.

Hugh

Riemastuttava romaani rakkaudesta ja keski-*i*än kriisistä

Amyn aviomies ei aio jättää vaimoaan. Hän vain haluaa tauon. Aikalisän. Mutta mitä Amy haluaa?

Amy ja Hugh ovat olleet yhdessä 18 vuotta, ja he ovat kuin mikä tahansa nelikymppinen pariskunta, jolla on paljon töitä ja iso perhe. He rakastavat toisiaan, ehdottomasti. Siksi Amy järkyttyy sydänjuuriaan myöten, kun Hugh ilmoittaa tarvitsevansa puolen vuoden aikalisän. Vain kymmenen päivää myöhemmin Hugh on häipynyt reppureissaamaan Aasiaan ja Amysta on tullut – niin, mikä? Jos häntä ei suorastaan ole jätetty, niin eikö hänkin ole tauolla?

Aikalisä on rehellinen ja herkullinen romaani siitä, mitä keski-ikä voi tuoda tullessaan.

”Taas yksi takuuvarma listahitti jumalaiselta Marian Keyesiltä – – täynnä oivaltavaa tekstiä, huumoria ja tervettä järkeä.”

GUARDIAN

Päällys: Markko Taina • Päälllyksen kuva: iStockphoto